

[Undervisningsministeren.]

af 1950'erne. De videregående uddannelser er i dag placeret ved en række selvstændige institutioner, som stort set hver lever deres eget liv. Da der som sagt er enighed om at skabe et universitetscenter i Ålborg, og da de eksisterende videregående uddannelsesinstitutioner på den ene eller anden måde bør inddrages i centerdannelseprocessen, foreslår regeringen en planlægningsgruppe nedsat. Denne gruppe skal udarbejde forslag om, hvorledes de eksisterende uddannelser kan koordineres og udvikles til nye uddannelser, og hvorledes der oven på disse uddannelser kan bygges uddannelser på universitetsniveau. Planlægningsgruppen vil blive anmodet om at tilrettelægge sit arbejde således, at etableringen af universitetscentret kan påbegyndes i 1975.

Som anført bl. a. i planskitsen kan man ikke regne med, at der vil være menneskelige og økonomiske ressourcer til, at universitetscentret i Ålborg lige så lidt som universitetscentrene i Odense, Roskilde og det sydlige Jylland vil komme til at omfatte hele det uddannelses- og forskningsmæssige spektrum på højeste niveau. I Ålborg må man, efter hvad der er anført såvel af planlægningsrådet som fra anden side, regne med, at tyngdepunktet vil komme til at ligge i de tekniske og økonomiske fag. Men det må den kommende planlægningsgruppe se nærmere på.

Med de opgaver, der nu vil ligge for med udbygningen af Københavns universitet og Århus universitet og opbygningen af universitetscentrene i Odense, Roskilde og lidt senere i Ålborg, vil der være lagt beslag på vore ressourcer i de kommende år i et omfang, som ikke kan være større. Jeg tænker her såvel på investeringer som på personel i form af kvalificerede lærerkræfter og administratorer. Derfor må oprettelsen af et center i det sydlige Jylland vente. Når den opbygning af nye centre, som nu foreslås vedtaget, er kommet i gang og man har fået et overblik over, hvorledes opbygningen vil skride frem, og hvilket spillerum for nye initiativer den vil levne, vil det være rimeligt at tage stilling til, hvor det syd-jyske center skal placeres, og hvornår opbygningen kan sættes i gang.

Som nævnt indledningsvis er betegnelsen centre for højere uddannelse i dette lovforslag

ændret til universitetscentre. Dette skyldes, at man gerne har villet udtrykke, at et center ikke udelukkende skal tilbyde højere uddannelse forstået som akademisk uddannelse, men også en række andre uddannelser på forskellige niveauer, som ligger over den almene skoleuddannelse. Samtidig har man villet udtrykke, at centret også rummer uddannelser, der ligger på universitetsniveau. Man kan altså definere et universitetscenter som et uddannelsescenter med et bredt udbud af uddannelser på forskellige niveauer op til og med universitetsniveauet. At universitetscenter falder mere mundret end center for højere uddannelse, er i øvrigt også en fordel.

Siden centerbegrebet blev introduceret i 1964 i forbindelse med loven om oprettelse af et universitet i Odense, er der sket en udvikling i opfattelsen af dette begreb, efterhånden som debatten om de højere og videregående uddannelsers fremtidige struktur er kommet i gang.

I 1964 opfattede man et center for højere uddannelse som en institution, hvor man samlede højere uddannelses- og forskningsområder uden hensyn til, om de hidtil havde været henlagt under universitetsfakulteter eller selvstændige læreanstalter.

Siden er det gennem planskitsen, den løbende prognosevirksomhed, den fortsatte udbygning af gymnasierne og indførelsen af HF blevet klart, at så store dele af ungdomsårgangene i fremtiden vil blive kvalificerede til en eller anden form for højere uddannelse, at de højere uddannelsers hidtidige struktur ikke vil kunne klare presset. Hvis de relativt få og langvarige studier, man kan vælge imellem i dag, forbliver de uddannelsessøgendes eneste valgmuligheder, rummer det to alvorlige farer. For det første vil man på længere sigt risikere en overproduktion inden for de traditionelle kandidatgrupper samtidig med, at en række behov for nye typer af højt kvalificeret arbejdskraft ikke kan dækkes. For det andet må man med de frafaldsprocenter, der må konstateres ved de eksisterende kandidatuddannelser, se i øjenene, at der med den stærkt voksende tilgang vil blive tale om et stort spild af tid, penge og arbejdskraft både for uddannelsesinstitutionerne og for de studerende, som må opgive en uddannelse efter måske flere års studier.